

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ & ΘΕΣΜΟΙ

2022-2023

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Τμ. Διοίκησης Επιχειρήσεων & Τουρισμού

Ευάγγελος Ταλιούρης
Πολιτικός Επιστήμονας (PhD, MSc, MPP)

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του Φιλελευθερισμού

- Στηρίζεται στην ιδέα της αρμονίας ή ισορροπίας μεταξύ ανταγωνιστικών συμφερόντων.
 - Ιδεαλισμός είναι η προσέγγιση των διεθνών σχέσεων που δίνει έμφαση στη σημασία των ηθικών αξιών και ιδανικών και την όχι στην ισχύ του εθνικού συμφέροντος ως οδηγού της εξωτερικής πολιτικής...
- Ελεύθερο εμπόριο, δημοκρατία και συγκρότηση διεθνών οργανισμών οδηγούν στην παγίωση της ειρήνης.
 - **ΕΚΔΗΜΟΚΡΑΤΙΣΜΟΣ**
- Με το πέρασμα του χρόνου, ωστόσο, η διάκριση νεοφιλελευθερισμού και ρεαλισμού γίνεται ολοένα δυσκολότερη

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του Ρεαλισμού

- Θεωρητική έριδα μεταξύ ιδεαλιστικών προσεγγίσεων την διεθνή πολιτική και διεθνή οργάνωση διήρκησε καθ' όλη τη διάρκεια του Μεσοπολέμου (περίοδος μεταξύ Α' και Β' Παγκοσμίου Πολέμου).
- Βασικό πεδίο συζήτησης είναι η αποτελεσματικότητα των διεθνών οργανισμών ως προς το πεδίο δράσης και λειτουργίας του και ως προς τη λειτουργία των διεθνών σχέσεων.
- Η μία σχολή σκέψης αποτελεί για την εποχή οι ιδεαλιστές-ουτοπιστές (idealists-utopian) και οι ρεαλιστές (realists-power of politics).

Πηγή: Π.Νάσκου-Περράκη, Κ. Αντωνόπουλος, Μ. Σαρηγιαννίδης, Διεθνείς Οργανισμοί, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019.

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του Ρεαλισμού

- Οι διεθνείς οργανισμοί φαίνεται να αποτελούν το χώρο όπου τα κράτη επιδίδονται σε ένα αγώνα ισχύος και κυριαρχίας με απώτερο στόχο τα εθνικά τους συμφέροντα.
- Σε επίπεδο Διεθνών Οργανισμών στην ουσία μεταφέρεται η ένταση αυτή με σκοπό την αποκλιμάκωση, τη δημιουργία ισορροπία ισχύος, η δημιουργία ενός ελεγχόμενου πολιτικού περιβάλλοντος, το διεθνές δίκαιο.
- Για τη ρεαλιστική σχολή οι οργανισμοί αυτοί αποτελούν διπλωματικές επινοήσεις και όχι όργανα παγκόσμιας διακυβέρνησης για την εποχή.

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του New Haven

- Η σχολή του New Haven χαρακτηρίζεται ως προσέγγιση του νεορεαλισμού, διότι δεν αντλεί παραδείγματα μονάχα στο πλαίσιο του ψυχρού πολέμου.
- Η ελάχιστη παγκόσμια τάξη βασίζεται στη διεθνή κοινότητα και τον εξαναγκασμό για το σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και άλλες ηθικές αξίες. Στην ουσία όμως αυτές είναι δύσκολο να τις προσεγγίσεις αντικειμενικά, με αποτέλεσμα ο ρόλος των κρατών είναι πολύ σημαντικός.
- Υποτάσσεται ο ρόλος των διεθνών οργανισμών στη βούληση και το συμφέρον των κρατών.

Πηγή: Π.Νάσκου-Περράκη, Κ. Αντωνόπουλος, Μ. Σαρηγιαννίδης, Διεθνείς Οργανισμοί, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019.

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του Λειτουργισμού

- Η θεωρητική προσέγγιση αυτή στην ουσία ασχολείται με την διεθνή οργάνωση και το λειτουργικό της χαρακτήρα και όχι τόσο με την επιστημονική οριοθέτηση των διεθνών σχέσεων.
- Ο David Mitranay θέτει ως σημείο αφετηρίας την παραδοχή ότι κοινωνικές και άλλες ανάγκες θέτουν ως ζητούμενο την υποχρεωτική συνεργασία των κρατών σε διεθνές επίπεδο μέσω συνεργατικών δομών (ευημερία, ειρήνη κτλ).
- Ο τύπος ακολουθεί τη λειτουργία (form follows function), ή λύση δεν βασίζεται σε προκατασκευασμένες σχέσεις και διαδικασίες που υπαγορεύουν ιδεολογίες, φιλοσοφία κτλ..

Πηγή: Π.Νάσκου-Περράκη, Κ. Αντωνόπουλος, Μ. Σαρηγιαννίδης, Διεθνείς Οργανισμοί, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019.

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του Λειτουργισμού

- Για παράδειγμα το ζήτημα του πολέμου έχει αιτίες όπως η ανεπάρκεια και η έλλειψη τροφής, στέγασης, ρουχισμού και εκπαιδευτικά συστήματα που καλλιεργούν την έννοια του πολέμου.
 - Οι διεθνείς οργανισμοί ως οργανισμοί επίτευξης και διαχείρισης της ειρήνης
- Ο λειτουργισμός έδωσε έμφαση σε ζητήματα κοινωνικά, οικονομικά, ανθρωπιστικά και γενικά σε ζητήματα low politics όπου οι αντιδράσεις και οι κοινωνικοί αυτοματισμοί είναι λιγότερο έντονοι την περίοδο αυτή σε σχέση με τα high politics.

Πηγή: Π.Νάσκου-Περράκη, Κ. Αντωνόπουλος, Μ. Σαρηγιαννίδης, Διεθνείς Οργανισμοί, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019.

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του νεοΛειτουργισμού

- Αποτελεί συνέχεια του λειτουργισμού, ωστόσο, έχει ενδιαφέρον ότι επικεντρώνεται στο παράδειγμα της μεταπολεμικής διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης.
- **Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα:** δήλωση του R. Schuman ότι η Ευρώπη δεν θα δημιουργηθεί μονομιάς ή σύμφωνα με ένα μοναδικό γενικό σχέδιο. Θα δημιουργηθεί μέσα από συγκεκριμένα επιτεύγματα που θα δημιουργήσουν μια de facto αλληλεγγύη».
- Ο Haas υπογραμμίζει το γεγονός ότι διαφορετικές ομάδες, με διαφορετικές στοχεύσεις επιδίωκαν διαφορετικά πλεονεκτήματα και λογικά η ΕΚΑΧ θεωρείται επιτυχημένο παράδειγμα

Πηγή: Π.Νάσκου-Περράκη, Κ. Αντωνόπουλος, Μ. Σαρηγιαννίδης, Διεθνείς Οργανισμοί, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019.

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του νεοΛειτουργισμού

- Σημαντικό είναι ότι η στόχευση σε πεδία χαμηλής πολιτικής μπορεί να καλλιεργήσει μια συνεργασία και να δημιουργηθούν δυναμικά πεδία πολιτικής, που μπορεί να συνδεθούν μεταγενέστερα με ζητήματα υψηλής πολιτικής.
- Ο νεολειτουργισμός στοχεύει στη σταδιακή δημιουργία ενός πολιτικού οργανισμού που απορροφά την κρατική κυριαρχία, κάτι που ο λειτουργισμός δεν στοχεύει.
- Υιοθετεί μια πιο επιθετική προσέγγιση στην δύναμη του κράτους και την απορρόφηση τους από διεθνείς οργανισμούς και θεσμούς.

Πηγή: Π.Νάσκου-Περράκη, Κ. Αντωνόπουλος, Μ. Σαρηγιαννίδης, Διεθνείς Οργανισμοί, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019.

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του Φεντεραλισμού

- Παρουσιάζει ομοιότητες με το νεολειτουργισμό, ωστόσο η θεωρία αυτή βασίζεται στην ομοσπονδιακή οργάνωση του κράτους και στόχος της αποτελεί μια υπερεθνική πολιτική οργάνωση και κοινότητα.
- Clark και Sohn προκρίνουν την ιδέα της παγκόσμιας ομοσπονδιακής αρχής και την εφαρμογή κανόνων γενικού αφοπλισμού, ελέγχουν της ατομικής ενέργειας για την εποχή, τη θέσπιση νόμων και κανονισμών, την επιβολή τους σε κρατικούς και μη κρατικούς δρώντες και εξουσία με επαρκή στρατιωτική δύναμη.

Πηγή: Π.Νάσκου-Περράκη, Κ. Αντωνόπουλος, Μ. Σαρηγιαννίδης, Διεθνείς Οργανισμοί, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019.

Διεθνής Οργάνωση: Η σχολή του νεοΦεντεραλισμού

- Ο φεντεραλισμός στοχεύει στη σταδιακή αποψίλωση της κρατικής κυριαρχίας και τη χαλάρωση των δεσμών αφοσίωσης του ατόμου προς το έθνος κράτους.
 - Π.χ. Κίνημα των Ευρωπαίων Φεντεραλιστών
- Ο Νεοφεντεραλισμός είναι πιο γήινος και περισσότερο μεθοδικός. Στην ουσία αποβλέπει στο ίδιο αποτέλεσμα αλλά θέτει ως προτεραιότητα την ανάπτυξη της διεθνούς κοινότητας και των αξιών στα πλαίσια του ΟΗΕ.
- Σε μια πολυπολιτισμική διεθνή κοινότητα είναι δύσκολο να εφαρμοστεί το πλαίσιο του φεντεραλισμού, διότι είναι ριζοσπαστικό και βιαστικό. Στο νεοφεντεραλισμό ο χρόνος κυλά πιο αργά και οι πολιτικές είναι πραγματιστικές.

Πηγή: Π.Νάσκου-Περράκη, Κ. Αντωνόπουλος, Μ. Σαρηγιαννίδης, Διεθνείς Οργανισμοί, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019.

Διεθνής Οργάνωση: Ο Περιφερισμός

- Δίνεται έμφαση στην Περιφερειακή Οργάνωση και σε πληθυσμούς και κράτη με κοινές αναφορές και ομοιογένειας, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται από τη γεωγραφική εγγύτητα.
 - Βρετανική Κοινοπολιτεία
- Μετά τη δημιουργία του ΟΗΕ εμφανίζονται περιφερειακοί οργάνισμοί που καλύπτουν ευρύτερες γεωγραφικές και θεματικές ενότητες όπως η ΝΑΦΤΑ, η CARICOM κ.α.

Πηγή: Π.Νάσκου-Περράκη, Κ. Αντωνόπουλος, Μ. Σαρηγιαννίδης, Διεθνείς Οργανισμοί, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2019.

Ευρωπαϊκή Ένωση

- ✓ Οι ιδρυτές (βλ. [Link](#)) της Ενωμένης Ευρώπης έχοντας ζήσει τους δύο αιματηρούς και τραγικούς πολέμους για την ανθρωπότητα θέτουν τα θεμέλια για μια ενωμένη και ειρηνική

Κόνραντ Αντενάουερ

Γιόζεφ Μπεχ

Γιόχαν Μπέγιεν

Ουίνστον Τσόρτσιλ

Αλτσίντε ντε Γκάσπερι

Βάλτερ Χάλσταϊν

Σίκο Μάνσχολτ

Ζαν Μονέ

Ρομπέρ Σουμάν

Πωλ-Ανρι Σπάακ

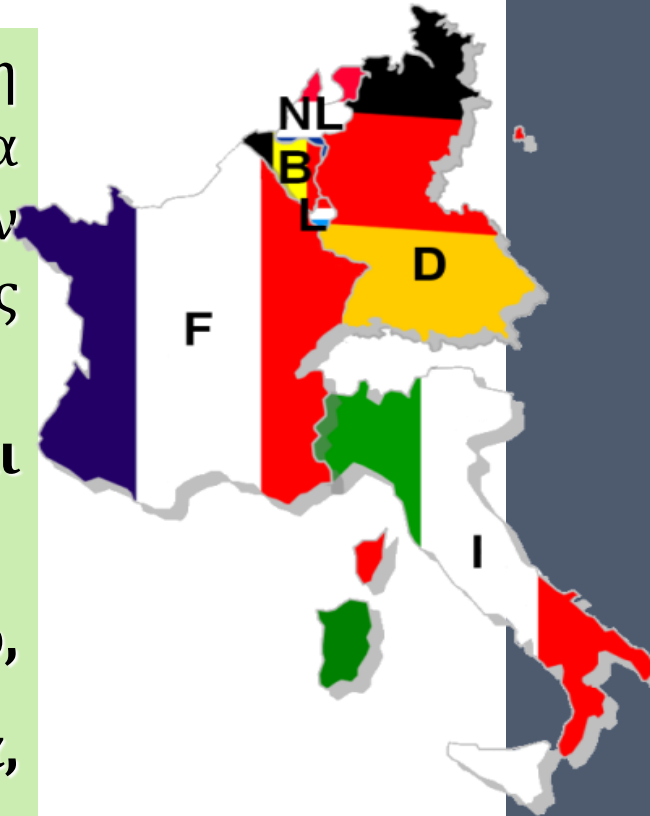
Αλτιέρο Σπινέλι

Ευρωπαϊκή Ένωση

- ✓ Στόχος της Ένωσης ήταν από την αρχή η ειρηνική συνύπαρξη βασισμένη σε μια κοινή συμφωνία για τη διαχείριση των πόρων. Πρώτη ονομασία της Ενωμένης Ευρώπης είναι το 1950 η ΕΚΑΧ

Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα

- ✓ Ιδρυτικά μέλη της ΕΚΑΧ είναι το **Βέλγιο**, οι **Κάτω Χώρες**, η **Γαλλία**, η **Γερμανία**, το **Λουξεμβούργο** και η **Ιταλία**.

Ευρωπαϊκή Ένωση

- ✓ Το 1957, με τη **Συνθήκη της Ρώμης** ιδρύεται η «Κοινή Αγορά» η **Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ)**
- ✓ Οι ίδιες έξι χώρες υπέγραψαν τη Συνθήκη της Ρώμης , δημιουργώντας την ΕΟΚ και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας. Στη συνέχεια άρχισαν να αίρουν τα εμπόδια στις συναλλαγές μεταξύ των έξι χωρών και να προχωρούν προς τη δημιουργία μιας « κοινής αγοράς ».
- ✓ Το 1986 υπογράφεται η **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ)**

Ευρωπαϊκή Ένωση

- ✓ Το 1986 υπογράφεται η **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη**. Πρόκειται για μια Συνθήκη που παρέχει τη βάση για ένα τεράστιο εξαετές πρόγραμμα με στόχο την επίλυση των προβλημάτων που έχουν σχέση με την ελεύθερη ροή του εμπορίου διαμέσου των συνόρων της ΕΕ και δημιουργεί την «ενιαία αγορά».
- ✓ Στις 9 Νοεμβρίου **1989** σημειώνεται μια σημαντική πολιτική ανατροπή καθώς «πέφτει» το **Τείχος του Βερολίνου** και ανοίγουν τα σύνορα μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Γερμανίας για πρώτη φορά τα τελευταία 28 χρόνια. Αυτό οδηγεί στην **επανένωση της Γερμανίας**, καθώς η Ανατολική και η Δυτική Γερμανία γίνονται ένα κράτος τον Οκτώβριο του 1990.

Ευρωπαϊκή Ένωση

- ✓ Τη δεκαετία του '90 γίνεται το μεγάλο βήμα στην ευρωπαϊκή ενοποίηση μέσα από τις τέσσερις βασικές ελευθερίες: την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων.
- ✓ Τη δεκαετία του 1990 υπογράφονται επίσης δύο Συνθήκες: η **Συνθήκη του Μάαστριχτ** (1992-1993) για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η **Συνθήκη του Άμστερνταμ** το 1999.
- ✓ Περισσότερη Ευρώπη και περισσότερη ενοποίηση: Η **Συνθήκη της Λισαβόνας** («Ευρωσύνταγμα») κυρώνεται από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και τίθεται σε ισχύ το 2009. Παρέχει στην ΕΕ σύγχρονα θεσμικά όργανα και πιο αποτελεσματικές μεθόδους εργασίας.

Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

- ✓ Μετά την ίδρυση της ΕΟΚ από τα έξι ιδρυτικά μέλη της Ενωμένης Ευρώπης ακολουθεί η διεύρυνση της στα υπόλοιπα κράτη της Ευρώπης.
- ✓ Το **1973** εντάσσονται στην ΕΟΚ η Ιρλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Δανία.
- ✓ Το **1981** εντάσσεται ως πλήρες κράτος μέλος η Ελλάδα επί Πρωθυπουργίας Ράλλη.
- ✓ Το **1986** ακολουθεί η ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας.

Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

- ✓ Το **1989** λαμβάνει χώρα η επανένωση της Γερμανίας με την προσθήκη της Ανατολικής Γερμανίας
- ✓ Το **1995** εντάσσονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση πλέον τα κράτη της Αυστρίας, της Σουηδίας και της Φιλανδίας.
- ✓ Στο τέλος του 20^{ου} αιώνα το εγχείρημα της Ενωμένης Ευρώπης παρά τις αρρυθμίες και τα πεδία βελτίωσης του κρίνεται επιτυχημένο και αριθμεί 15 κράτη μέλη. Σημαντικό ιστορικό σημείο για το κλείσιμο του αιώνα δεδομένου ότι τα πρώτα πενήντα χρόνια χαρακτηρίζεται αιματηρός (Α΄ ΠΠ, Β΄ ΠΠ).

Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

- ✓ Το **2004** και κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας της ΕΕ λαμβάνει χώρα η μεγαλύτερη διεύρυνση της Ένωσης με 10 νέα κράτη μέλη.
- ✓ Αυτά προέρχονται από τις χώρες της Βαλτικής
 - ✓ Εσθονία, Λιθουανία, Λετονία
- ✓ Από τις χώρες της Κεντρικής & Ανατολικής Ευρώπης
 - ✓ Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ουγγαρία
- ✓ Από τη Μεσόγειο
 - ✓ Κύπρος και Μάλτα

Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

- ✓ Το **2008** λαμβάνει χώρα το δεύτερο κύμα της ευρωπαϊκής ενοποίησης και από τον αριθμό των 25 κ-μ αυξάνονται σε 27 κ-μ εξαιτίας της εισόδου των κρατών της Βαλκανικής:
 - ✓ Βουλγαρία και Ρουμανία
- ✓ Το **2013-14** το νεότερο μέλος της ΕΕ αποτελεί η Κροατία, η οποία προσχώρησε στην Ένωση.
- ✓ Το **2016** μετά από απόφαση με δημοψήφισμα το Η.Β θέτει αίτημα απένταξης του από την ΕΕ, δημιουργώντας ιστορικό προηγούμενο. Το αίτημα αυτό εξετάζεται και βασίζεται σε διαπραγματεύσεις μέχρι το Μάρτιο του 2017

Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

Υποψήφιος προς ένταξη χώρες στην ΕΕ αποτελούν:

- ✓ *Η Σερβία*
- ✓ *Το Μαυροβούνιο*
- ✓ *Η Αλβανία*
- ✓ *Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη*
- ✓ *Η Βόρεια Μακεδονία*
- ✓ **Η Ισλανδία**, η οποία επλήγη σοβαρά από τη χρηματοπιστωτική κρίση το 2008, υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην ΕΕ το 2009. Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις ανεστάλησαν το 2013 κατόπιν αιτήματος της ίδιας της χώρας.